SVOBODA — СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI. No. 85. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 6, 1994. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 6-го ТРАВНЯ 1994. Ч. 85. РІК CI.

УКРАЇНА АКТИВІЗУЄ ЕКОНОМІЧНІ ЗВ'ЯЗКИ

Київ (УНІАР). — Тут у вівторок, 3-го травня, відбулася пресова конференція в Міністерстві Закордонних Справ України. Як зазначив керівник пресового центру міністерства Юрій Сергеєв, останній тиждень у зовнішній політиці України можна вважати тижнем активізації економічних відносин. Українська делегація 25—28-го квітня відвідала Японію та узгодила механізм питань правонаступництва України щодо угод між Японією і колишнім СССР. Домовлено також, що Японія допомагатиме Україні в ліквідації ядерної зброї та прийме на двотижневе стажування групу українських фахівців з метою ознайомлення з економічними досягненнями Японії.

В Оттаві, Канада, 27—28-го квітня українська делегація досягла домовлення, що Канада буде надійним політичним партнером і представлятиме інтереси України у тих міжнародних структурах, до яких Україна ще не увійшла. Канадська сторона ще в грудні 1993 року проголосила, що її ставлення до України не є коньюнктурним, а має стратегічний характер і вважає українсько-канадські відносини „особливим партнерством". Особливо за умов, якщо Україна дотримається своїх зобов'язань щодо ядерного роззброєння та проведення економічних реформ.

Прибула в Україну також делеґація економістів ЗСА, очолювана директором Ради крайової безпеки Ніколасом Бирнсом. У складі делеґації — представники Департаменту фінансів і торгівлі, Державного департаменту, Корпорації закордонних приватних інвестицій та Аґенції ЗСА з міжнародного розвитку. Обговорюються питання інвестиції американських приватних компаній в економіку України та активізація економічних відносин між двома державами. Н. Бирнс привіз особистого листа від Президента ЗСА Билла Клінтона до Президента України Леоніди Кравчука, у якому йдеться про розбудову економічної співпраці між державами.

Голова комісії Европейського союзу, комішенер із зовнішньоекономічних питань Леон Бриттен 4—6-го травня обговорить з українськими керівниками шляхи співробітництва між Україною і Европейським союзом. Передбачається, що наступного місяця Президент Кравчук відвідає Брюссель і підпише угоду про партнерство і співпрацю між Україною і Европейським союзом, що відкриє шлях українським товарам на европейські ринки і дасть початок інтенсивному політичному діялогові.

Відбулися Загальні збори Монтреальської Округи УНС

Монтреаль, Кве. (А. Гладилович). — Цього року Річні загальні збори монтреальського Окружного Комітету Відділів УНСоюзу відбулися в суботу, 26-го березня, в канцелярії Відділу Конґресу Українців Канади в Монтреалі. З чотирьох відділів Округи участь у зборах узяли три монтреальські й один ляшінський. Від Відділу в Оттаві ніхто на збори не приїхав. Від Головного Уряду УНСоюзу приїхала з Америки заступниця головного предсідника Ґльорія Пашен.

Зборами проводила голова Округи, яку безперервно очолює від 1975 року, головна радна УНСоюзу, секретарка Відділу в Ляшин Текля Мороз. Протокол писала секретарка Округи й одного відділу в Монтреалі Віра Баніт.

Найважливішою подією, що про неї говорила в своєму звіті Т. Мороз, було святкове відзначення двох великих ювілеїв — сторіччя „Свободи" та УНСоюзу концертом 19-го вересня 1993 року. Зорганізування цього свята вимагало від неї великої праці, але з допомогою і наших членів Управи Округи вона поборола всі труднощі, і концерт увінчався успіхом. Вона завжди дбає, сказала Т. Мороз, про те, щоб УНСоюз усе мав добре ім'я в громаді. Тому не було випадку, щоб Округа, діставши від котроїсь організації запрошення на її свято, не послала туди свого представника. В цьому конвенційному році треба всіма силами старатися придбати УНСоюзові якнайбільше нових членів, щоб Монтреальська Округа й далі була на першому місці в Канаді. Ця справа на добрій дорозі, бо секретарки трьох відділів уже придбали 12 членів (Олександра Дольницька — п'ятьох, В. Баніт — чотирьох і Т. Мороз — трьох). Для здобування членів треба користати з приїзду нових емігрантів з України. Щоправда, їх нелегко намовити забезпечитися в УНСоюзі, бо вони привикли до іншої системи, але коли вияснити їм користі, які дає таке забезпечення, наприклад, можливість дістати стипендію для їхньої дитини-студента, вони вступають до УНСоюзу. Цікаво, що про те, що УНСоюз дає стипендії студентам, навіть старі емігранти часто не знають і не стараються їх дістати для своїх дітей. Тому треба їм про це говорити, інформувала в своєму звіті Т. Мороз, так, як вона робить у своєму відділі, і в результаті в ньому п'ять студентів отримало минулого року від УНСоюзу стипендії. На закінчення вона розповіла про свою участь у величавому святковому відзначенні 100-річчя УНСоюзу в Ню Йорку.

Учасники Загальних зборів Монтреальської Округи (сидять зліва): Олександра Дольницька, Ґльорія Пашен і Текля Мороз; (стоять у першому ряді зліва) — Ярослава Бачинська, Клявдія Пивоварчук, Любомира Брикович, Осип Винницький, Віра Баніт і Адольф Гладилович; в другому ряді — Михайло Мандрик, Микола Андрухів, Олена Мандрик і Євген Дячишин.

(Світлив Олександер Кіцак)

Звіти Т. Мороз і інших членів Управи та голови Контрольної комісії показали, що Округа, в міру своїх сил і можливостей, успішно працювала.

З вибором нового проводу Округи не було жодного клопоту, бо всі члени попередньої Управи й Контрольної комісії згодилися залишитися на своїх постах. Склад переобраного проводу такий: голова — Текля Мороз, заступник голови Євген Дячишин (син основоположника Відділу УКСоюзу в Ляшін і активного громадського діяча,

(Закінчення на стор. 3)

ДЕ КЛЕРК І Н. МАНДЕЛА ОБГОВОРИЛИ СКЛАД НОВОГО УРЯДУ ПАР

Преторія, ПАР. — В середу, 4-го травня, президент Південно-Африканської Республіки Фредерік де Клерк і лідер Африканського національного конґресу Нелсон Мандела протягом п'яти годин обговорювали порядок передання влади новому керівництву країни, процедуру формування перехідного уряду національної єдности і завдання нового парляменту.

Того ж дня Незалежна виборча комісія оприлюднила попередні вислідки виборів — після перевірки результатів голосування половини від загальної кількости виборців. Отже, Африканський національний конґрес вже дістав 6.9 міл. голосів, тобто 62.5 відсотка, і тепер йому залишається зовсім мало для здобуття двох третин парляментських мандатів, потрібних для вирішального слова при прийнятті нової конституції.

Націоналістичну партію, яку очолює президент де Клерк, підтримали 23.3 відсотка виборців. Далі йдуть зулуська партія Інката — 7.1 відсотка, Фронт свободи — 2.9 відсотка, Демократична партія — 1.8 відсотка. Панафриканський конґрес — 1.3 відсотка.

Африканський національний конґрес звинуватив зулусів у фальшуванні голосів, партія Інкати відкидає ці звинувачення, заявляючи, що АНК має намір будь-якою ціною забезпечити собі дві третини голосів. Незалежна виборча комісія приступила до перевірки цих взаємних претенсій.

Дж. Буш осуджує політику Б. Клінтона щодо Гаїті

Гюстон. — У вівторок, 3-го травня, газета „Гюстон Кронікл" надрукувала інтерв'ю з колишнім президентом Джорджем Бушем, в якому він неґативно висловлюється про політику Билла Клінтона щодо Гаїті.

„Будучи президентом, — сказав Дж. Буш, — я вважав, що повернення Арістіда до влади являє собою підтримку демократії в Гаїті. Часи змінилися, і тепер підтримка демократії зовсім не означає підтримки Арістіда". При цьому колишній президент покликався на дані про президента Гаїті Жана-Бертрана Арістіда, який проживає нині у ЗСА, що стали відомі після того, як Буш покинув Білий Дім. Зокрема, лише торік стало відомо, що Арістід психічно неурівноважений і що під час короткого перебування при владі у 1991 році використовував терор проти своїх політичних суперників.

Дж. Буш висловився категорично проти можливого використання американського війська для скинення військової хунти в Гаїті: „Я абсолютно проти використання американської армії в Гаїті. Нині нема сенсу ризикувати життям навіть одного американця".

На думку Буша, З'єднані Стейти повинні вдаватися виключно до дипломатичних зусиль з метою демократизації Гаїті — треба добитися того, щоб хунта пішла на поступки і готувалися до нових виборів президента. Буш висловив також думку, що Клінтон повинен продовжувати його, Буша, політику щодо втікачів з Гаїті. Треба, підкреслив колишній президент, бачити різницю між політичними втікачами і тими, хто має намір залишитися у ЗСА з економічних причин. „Я вважаю, що наша політика була правильною", — сказав Дж. Буш.

В той же день газета „Вашінґтон Пост" повідомила, що Адміністрація Б. Клінтона розглядає плян вторгнення на Гаїті. Білий Дім має намір використати армію, якщо економічні санкції проти Гаїті не змусять військових відмовитися від влади і впустити в країну Арістіда.

У ДОНБАСІ БУВ ВИБУХ НА ШАХТІ

Макіївка (УНІАР). — Тут 2-го травня о годині 10:13 в одній із шахт вибух газу метан. В шахті було 15 шахтарів, з яких 12 загинуло. Президент України Леонід Кравчук негайно вислав комісію на чолі з виконуючим обов'язки прем'єр-міністра Юхимом Звягільським та віцепрем'р-міністром Василем Євтуховим для з'ясування причин та надання необхідної допомоги родинам шахтарів.

ПАНЕЛЬ НА ТЕМУ ВИБОРІВ В УКРАЇНІ

Ню Йорк. — Крайова Екзекутива Українського Конґресового Комітету Америки влаштовує панель на тему „Вибори до Верховної Ради України — що далі?", на якій враженнями про хід виборів поділяться конґресмен ЗСА Морріс Ґинчі, адв. Кеннет Ґандол, ред. Ярослав Гайвас, мґр Тамара Ґалло, мґр Роксоляна Лозинська та інші. Панель відбудеться у суботу, 7-го травня при 136 Друга аве. в Ню Йорку, початок о год. 5-ій по полудні.

„Велика Сімка" вимагає закриття Чорнобильської АЕС

Київ (УНІАР). — Тут 4-го травня у Міністерстві природи відбулася зустріч міністра охорони довкілля Юрія Костенка з представниками місії „Великої Сімки", які перебувають в Україні. Найбільше гостей цікавила проблема закриття Чорнобильської Атомової електростанції а також способи збереження чи використання радіоактивних матеріялів на території України.

Керівник делеґації Антоніо Пурі Пуріні, повноважний міністер і голова робочої групи В-7 з ядерної безпеки, зазначив, що подальша експлуатація ЧАЕС є джерелом постійної загрози не лише для України, але й для інших країн. Закриваючи ЧАЕС, Україна зробила б вагомий внесок у справу екологічної безпеки Европи і цей крок був би відповідно оцінений країнами „Великої Сімки".

Ю. Костенко повідомив, що очолюване ним міністерство також вважає, що ЧАЕС є великою загрозою на випадок нової аварії. Для підвищення рівня безпеки вживаються певні заходи, але вони не можуть ґарантувати від радіоактивного забруднення, тому Міністерство природи України вже не раз виступало з офіційними заявами з цього приводу. За його словами, найбільший опір чинять ядерщики з усіх країн СНД, які мають великий вплив на владу. На думку Костенка, саме вони наполягають на невпинному нарощуванні ядерних потужностей, посилаючись на енергетичну кризу.

За висновками експертів Світового Банку, енергоємність одиниці національного продукту в Україні у 8—10 разів перевищує цей показник у країнах „Великої Сімки", і це — найбільш доступна резерва для вирішення енергетичних проблем України.

Франція запропонувала Україні допомогу в розробці проєкту закриття ЧАЕС та в будівництві нових енергоблоків та інших Атомних електростанціях країни. Українська сторона вважає, що закриття ЧАЕС коштуватиме не менше 3-ох більйонів доларів.

Україна має намір переконати Захід, щоб світова громадськість надала допомоги не менше одного більйона доларів для реконструкції укриття Четвертого енергоблоку на ЧАЕС. Ще 1,2 більйона потрібно для завершення будівництва нових реакторів на інших АЕС.

Представник НБСЕ в Україні

М. ван дер Стуль

Київ (УНІАР). — Сюди 2-го травня прибув верховний комішенер Наради в питаннях безпеки і співробітництва в Европі (НБСЕ) у справах національних меншин Макс ван дер Стуль, який пробуде в Україні до 7-го травня.

Мета його відвідин — вивчення процесів, викликаних зростанням сепаратистських тенденцій, насамперед у Криму. Вивчення міри небезпеки дальшого загострення ситуації дасть можливість спільно з керівництвом України вжити необхідні превентивні заходи.

У комюніке з 18-го квітня цього року сказано, що принципове становище міжнародного співтовариства (ООН, НБСЕ) є цілком сприятливе для України. Керівництво Европейського союзу підтвердило повну підтримку територіяльної цілісности української держави і засудило провокаційні сепаратистські тенденції як такі, що „не можуть бути в чиїх інтересах".

Гостя прийняв Президент України Леонід Кравчук, пізніше відбулася його зустріч з віцепрем'єр-міністром Миколою Жулинським, міністром закордонних справ Анатолієм Зленком, міністром України у справах національних меншин та міґрації Олександром Ємцем іншими українськими керівниками і громадськими діячами. Верховний комішенер НБСЕ відвідає також Донбас і Крим.

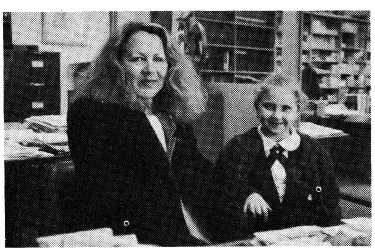
Амбасадором України можна бути у кожному віці

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Справді прийшов тепер такий період, що немає ні часу, ні простору, в якому не можна було б зробити доброго діла для України, як лише є до цього бажання. Тому навіть зовсім молоденьки віком можуть бути добрими амбасадорами України, а може саме вони є кращими, як деякі із справжніх політиків чи державних мужів у силі віку.

На кожний випадок знаємо, що листи від дітей читають точніше провідники держав чи їхні секретарі, як численні інші від своїх громадян.

Тому не диво, що восьмилітня Ніна Матійцьо, що є учеником четвертої кляси української католицької школи св. Івана Хрестителя в Нюарку, своїми листами до трьох президентів здобула широку славу та признання, численні репортажі у часописах, виступи в радіо і телевізії, а вкінці, що найважливіше, здобула запрошення від Президента України Леоніда Кравчука бути його гостем у Києві.

Як розповідає нам Ніна в часі відвідин редакції „Свободи", вона поінформувала Л. Кравчука про свої листи до двох президентів ЗСА — Джорджа Буша і Билла Клінтона, в яких просила допомоги для молодої української держави. Це так зворушило Президента України, що він запросив молоденьку амбасадорку до Києва як свою гостю.

Ніна з мамою Лесею Матійцьо в редакції „Свободи".

Н. Матійцьо разом із своїми батьками Лесею та Петром Матійцями відвідали Київ та були там прийняті як справді дуже побажані, дорогі гості з повною програмою кожного дня та особливою опікою.

Розуміється, що в осередку уваги журналістів та загального зацікавлення стояли відвідини у Президента. Про ці відвідини писала широко преса України, показували їх на телевізії й надавали розмови в радіо. І тепер про них найбільше розповідає Ніна та її мати, перебуваючи у редакції нашого щоденника.

Ніна виголосила довше слово до Л. Кравчука, в якому дякувала за запросини та передала вітання від своїх товаришів та товаришок зі школи, як і взагалі від українських дітей в ЗСА. Вона також сказала, що буде далі допомагати Україні та закликати всіх „дітей з козацького роду" розсіяних поза Україною, щоб і вони писали листи до президентів своїх країн і просили допомоги молодій українській державі. Президент говорив з нею дуже приязно, розповідаючи і про своїх двоє внуків. На закінчення цієї історичної гостини Президент передав Ніні в подарунку дві лялі в народних строях, а від Ніни отримав дві картини, одна з яких це була картина, яка здобула Ніні нагороду на конкурсі УНСоюзу.

В часі тижневої гостини в Києві та поїздки до Чернігова Ніна відвідувала школи, мала нагоду спілкуватися з однолітками і передати їм дарунки від своїх товаришів зі школи св. Івана, які вона привезла завдяки допомозі директорки школи Сестри Марії, ЧСВВ.

(Закінчення на стор. 3)

В Боснії продовжується конфлікт

Сараєво, Боснія і Герцеґовина. — Як інформує агентство Ассошіейтед Пресс, боснійський прем'єр-міністер Гаріс Сілайдж́ич сказав, що замирення і дальші переговори зі сербами цілком залежать від того, чи виведуть вони свої війська за межі зони, визначеної НАТО. Зона тягнеться на три кілометри від центру міста Горажде для сррбських вояків і на 20 кілометрів для їхньої артилерії.

Згідно з вимогою НАТО серби мали залишити трикілометрову зону ще минулого тижня, однак вони, змінивши військову уніформу на поліцийнтську, заявили, що ультиматум їх не стосується. „До того часу, поки серби не виконають ультимативної вимоги, мир ні переговори є неможливі", — підкреслив Г. Сілайдж́ич.

Ситуація в районі Горажде все більше напружується. У вівторок, 3-го травня, серби знову заблокували пересування 160 миротворців ООН на околиці Горажде, не дозволяючи їм ні увійти у місто, ні вернутися в Сараєво. Ще 500 „голубих шоломів" виявилися заблокованими в Роґатіце, в 40 кілометрах від Горажде.

Новим осередком збройного конфлікту може стати місто Брчко. Серби ввели сюди свої танки і ґармати і вже почали обстріли, мусулманських укріплень під містом. Мусулманські формації відвідали боснійський президент Алія Ізетбеґович і головнокомандуючий урядовими військами генерал Расім Деліч. На думку спостерігачів, це свідчить, що слід чекати тяжких боїв і тут. Генерал Р. Деліч в інтерв'ю для боснійського радіо сказав, що Брчко є ключем до всієї Боснії.

У СВІТІ

СВІТОВИЙ БАНК проголосив програму економічної допомоги для палестинців, розраховану на шість років. За цей час Палестинська визвольна організація дістане 2.4 біл. дол., з яких 600 міл. підуть на будівництво доріг, жител, системи водопостачання, 325 міл. — на створення палестинських органів самоуправління, в тому числі поліційних формацій, і 300 міл. — на розвиток приватних фірм і банківської мережі. Світовий банк відкинув вимогу палестинців, щоб вони на власний розсуд використовували одержані гроші. Організатори програми побоюються, що капітал, замість служити спільноті, осяде в кишенях корумпованих чиновників.

ЗА СІЧЕНЬ, ЛЮТИЙ і березень цього року в Китаї заарештовано понад 114,000 осіб, які в найближчий час стануть перед судом. Серед них є багато так званих „елементів", котрі підривають державну безпеку" — так тут трактують дисидентів. Згідно з багаторічною практикою, їх судитимуть не як політичних, а як кримінальних злочинців.

ПІВНІЧНА КОРЕЯ відгороджує колючим дротом так звану вільну торговельно-економічну зону, яка створюється на північному сході країни з метою приваблення закордонного капіталу і технологій. Відгородивши дротом територію площею 746 квадратових кілометри, влада країни розраховує унеможливити контакти населення з чужинцями і утримати під контролею держави „буржуазний вплив".

ПІСЛЯ ТОГО, як савдійська влада заборонила мусулманам з інших країн ввозити в Савдійську Арабію політичну літературу, листівки підбурювального змісту і фотографії, кількість прочан до святих місць у Мецці і Медіні зменшилася з двох мільйонів до одного. На цьогорічний гадж покищо приїхало 250,000 прочан.

ПОЧИНАЮЧИ ВІД 15-го травня, в Грузії набере чинности закон, згідно з яким депутати республіканського парляменту безплатно забезпечуються особистою зброєю і мають право носити її при собі. Депутатам лише заборонено входити озброєними у будинок парляменту.

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holydays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні:
(202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send adress changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку-$22.00, на 3 місяці-$12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Нове диво демократії в Україні

Вибори до Верховної Ради України ще не закінчилися, бо з усіх 450-ти потрібних депутатів обрано щойно 338. Останню „туру" виборів призначено чомусь аж на 24-го червня цього року. Але кворум уже є і перше засідання новообраної Верховної Ради буде скликане на 11-те травня. І вже тепер почали творитися різні „фракції" — вони, чуємо, потрібні, бо яких стокількадесят новообраних депутатів не належать до ніякої політичної партії. Це добре явище. Добра вістка і та, що вірогідно найчисленнішою „фракцією" буде центрова, — демократична, антикомуністична, але й ворожа правим експериментам. Добро й у тому, що поважною числом „фракцією" — буде фракція Народного Руху України, — ті дві і, може, ще якісь помірковані — створили б діловий стрижень Верховної Ради. Чуємо заклики конструктивізму, чуємо, що 130 новообраних депутатів підписали заяву, щоб вибори президента відкласти до часу, коли буде схвалена Конституція. Дуже розумна і дуже логічна постанова і Президент Леонід Кравчук повинен би прихилитися до того заклику.

Нам тут, призвичаєним до політичних відносин в Америці, Канаді чи країнах Західньої Европи дивними і несподіваними є різні нові події в Україні. До них належить і концепція різних „фракцій" в українському парляменті, яким є Верховна Рада України. Але, ми не повинні забувати, що не можна підходити до України категоріями і критеріями західнього світу. Кілька днів тому вернувся відтіль один видатний наш економіст, активний в українському громадському житті в Америці; він сказав: „Чоловік тут ідеалізує собі відносини в Україні, дивиться на майбутнє України, як воно повинно б розгортатися, а приїздить туди і сердиться, бо це інший світ і хоча розмовляємо одною рідною мовою — чоловікові важко зрозуміти тамтешніх земляків". Не дивуймося і не ремствуймо. Це ж діти й онуки, а дехто ще живий нащадок доби „психушок" і ҐУЛаґів, це діти поверх 70-літнього диявольського комуністичного експерименту, які мусять бути „іншими".

Але час робить своє. Багато дорогого часу змарновано, бо народ все ще тільки переживав своє національне відродження і чудо постання рідної держави було надто несподіване, не мало підготованого ґрунту державницького конструктивізму, реалізму і прагматизму. Ясно, що не можна виправдувати злочини розкрадання майна молодої держави, не можна схвалювати явища партійництва в політиці та „спекулянства" (простіше — шахрайства) в економіці. Але й не можна мати великих вимог, бо та тонка верства інтеліґенції, яка будує державу щойно вчиться — вчиться на власних успіхах і невдачах. До тієї науки належить і досвід першої Верховної Ради, що походила ще з доби Міхаїла Ґорбачова, і перейшла до історії своїм проголошенням спершу суверенности, потім незалежности України, але — сказавши те „а-бе-ве" — не знала дальших букв політичної абетки. І, може, дійсно покажеться, що новообрана Верховна Рада хоч і не досконала, бо покалічена програною виборів у різних округах із залишенням поза Верховною Радою цілого ряду розумних осіб, — усе ж краща, як був її попередник.

Міжнародна коньюктура для України покращала. Поява на російському політичному овиді правих екстремістів насторожила демократичний Захід. Але не слід сподіватися якоїсь поважної економічної допомоги від Америки. Коли б в Україні схвалено добру демократичну Конституцію і коли б нова Верховна Рада разом із новим Урядом припинили інфляцію й увели власну валюту гривні та отримала для неї згоду від Міжнародного монетарного фонду — тоді український народ зможе похвалитися, що збудував державу. Покищо тільки черепашиною ходою посувається та побудова. Але ступає вперед і у цьому є наша надія, у цьому пригадуються золоті віщі слова Лесі Українки, щоб „проти надії сподіватись".

Микола Бараболяк

ПАЛЕСТИНЦЯМ ВАЖКО, А УКРАЇНІ ЩЕ ВАЖЧЕ

Хочу писати про нинішню ситуацію в Палестині. Слідкуючи за вістками на телевізорі, бачиш майже щодня хлопчиськів, що жбурляють каменюки на ізраїльських вояків і падуть на вулиці від куль. А це у змагу за хоч якусь-таку свободу, бо повної незалежности Палестини від Ізраїля їм не виборoти. Україна стала незалежною без однієї жертви у крові того 1991 Божого року. А нині ця незалежність наче на похилій. Замість назрівати , ніби в'яне. Коли порівнюєш, бере досада. І тиснуться мислі.

Ізраїль не мав ніколи наміру асимілювати, проковтнути, тих близько два мільйони арабів, територію яких вони окупували 1967 року. Хоч Мойсей, Авраам, Ісая та інші пророки, їм спільні з арабами, між ними релігійна, а за тим культурна пропасть. А різниця культур — фактор вирішальний, якщо йдеться про бути разом чи не бути народом. Це бачимо на змагу між мусулманами, православними і католиками у Боснії. До Москви занесено релігійні вірування, а тим і зачатки культурного розвитку з Києва.

Лихо у тому, що в Україні культура залишилась культурою нижчих верств, коли у Московщині, хоч у спростаченому виді, вона дала підґрунтя культурі вищих верств суспільства, надала культурне обличчя містові, і з тим нації. Домішавши, від Петра Великого почавши, дещо зі Заходу, царі а пізніше і не царі, дали культурі Росії, як „вищій культурі" квиток вступу у західній культурний світ. А Україна залишилася позаду. Але якось дихала на селі, доки не індустріялізація. За індустріялізації село ринуло до міст. А в містах України застала московщину. Українська селянська непорочна культурна душа найшлася на розпутті. Зачала запродувати, щоб не виглядати гіршою, зразу тільки мову, але за тим згодом пішла і душа. Запродала й душу. Російська культура опанувала Україну. Нині настала епоха, де про долю народів вирішує їх культурна наснага, а навіть не нуклеарна зброя. Оце ці прикрі мислі, що насуваються коли збираєшся писати про конфлікти на національному підґрунті як на Близькому Сході.

Палестинці — це ці самі араби, що в Сирії, Йорданії, Іраку чи Саудійській Арабії, жертви поділу арабського світу колоніяльними режимами. Це вийшло на користь Ізраїля, який не встоявсь би там інакше, навіть при якій допомозі ЗСА. Важко було палестинцям погодитись на поділ Палестини 1949 року. Воювали.

П'ять воєн витримали . В результаті цих воєн у 1967 втратили навіть „Західній Берег", який їм припав при поділі Палестини. Були надто поторощені, щоб духово не охлянути. Ізраїль це використав і став масово заселювати „Західній Берег" колоністами з розрахунком, що араби вкінці погодяться з долею підкорених; поволі виеміґрують, а ті, що залишаться, вдоволяться статусом — як то у нас говорили — „шабесґоїв", які творитимуть армію дешевого робітника при розбудові Великого Ізраїля. Але араби народ плодовитий. Нині половина їх населення нижче 14-ти років. І ці молоді почали виходити на вулиці жбурляти каменями. Чому. Вони сприймали новини зі світу і стали вимагати статусу людини, а не раба, як їх трактувалось. А головне те: палестинцям заборонено було творити підприємства, розбудовувати свої варштати праці; дозволено їм було, працювати за півплати в ізраїльських підприємствах, коли не бунтувалися і годилися із долею підкореного народу.

Молодим не дозволено побудувати хату на землі, яка була для них рідною, коли уряд роздавав цю їх прадідівську землю колоністам, які стали приспішеним ходом поселюватись поруч арабів. Так постало на Західньому Побережжі понад сто жидівських „сетлементс" з-біля 140,000 жидівських поселенців. А поведінка їх супроти місцевого населення була більш чим ароґантна. Їм дозволено носити автоматичну зброю; коли поселенець убив палестинця, то, звичайно вчинок був закваліфікований як „самооборона" і винуватець не відповідав. Ароґантність і безвідповідальність уряду жидівських націоналістів під Беґіном і Шаміром дійшла до апогею. Мусіла прийти зміна. Уряд партії Праці Рабіна-Переза дійшов до висновку, що прийдеться таки визнати, що палестинці — люди і невільниками їх далі уважати годі. Загальновідомо про переговори у Норвегії, які завершилися майже півроку тому тисками і потрясуваннями рук між Арафатом і Рабіном. Виглядало все гарно. Погодились — як знаємо — на куцу наразі автономію для палестинців у Ґазі та Єрихоні. Деталі переходу частинної влади до арабів мали бути випрацьовані пізніше. Та не йде воно легко.

Головною перешкодою є поселенці. Їх соціяльний і політичний статус мав би нагадувати привілеї німців у Дистрикті Галичина. Мала б, наприклад, діяти палестинська поліція, але під верховною контролею ізраїльської. Палестинська поліція не мала б юрисдикції над поселенцями. Вони далі мали б право ходити з перевішеними через плечі автоматами, а коли б порушили закон, то палестинська поліція має обов'язок покликати ізраїльську і передати їй справу.

В оазі Єрихону не багато поселенців, бо її територія купецька. Інакше з Ґазою. Це пасмо пісків довжиною 45 миль поздовж моря, поздовж моря, пересічної глибини до суші 8 миль. На 800,000 палестинського населення там поселенців щось 4,000. Живуть відокремлено в одному кутку над морем і вздовж головної дороги. Та вони — „вища кляса". Автохтони мешкають переважно в таборах на пайках UNWRA, аґенції ООН. Для них ні каналізації, ні свіжої води, бруд і нужда. Світовий банк готовиться видати 2.4 більйона дол. на регабілітацію цієї території протягом найближчих п'яти літ.

Коли це пишу Арафат і Рабін далі торгуються про деталі куцої самоуправи для палестинців наразі у Єрихо і Ґазі, яка у три місяці після перебрання палестинцями самоуправи в Єрихо і Ґазі та вибору якоїсь ефемерної палестинської влади під ім'ям „Леґіслятивної ради", мала б поширитись на решту території. Все це одначе „писане вилами по воді". Чому? Уявіть собі, що німці настановили б були у 1942 році в Галичині українську самоуправу, але поселивши на терені Галичини біля півмільйона німців, вийняли їх поселення з-під юрисдикції української поліції... На подібне заноситься у Палестині, коли уряд не хоче забрати навіть тих 4,000 поселенців, які поселилися у центрі Геброну. Добра там не буде, доки поселенці там житимуть, як „пани". Де Палестина а де Україна? Що тут нав'язувати одне до одного? А те, що надто близька культурна спорідненість народів, підґрунтя якої головно у спільних релігійних віруваннях, є вирішальною перешкодою до політичної емансипації підкореного народу з-під опіки колонізатора. Доказом того теж останні вибори в Україні, де далі мають перевагу прихильники існування України під фартушком „матушкі", хоч би наразі в сім'ї СНД.

Це вияснює теж чому не було проливу крови після 24-го серпня, і на майбутнє цього не буде. Росія певна, що дасть собі раду з Україною без актів військової аґресії, мілітарного імперіялізму. Їй досить продовжувати акцію засобами культурного імперіялізму, коли він має таку видатну підтримку в середині України, як це видати хочби з вислідів останніх виборів. Росія здобула Україну культурним імперіялізмом, а з-під духовного підкорення, визволитись важко, дуже важко. А без культурного відродження України, без культурного повного розриву з Москвою, вповні незалежній Україні не бути. На жаль, не виглядає, щоб у тому напрямі йшов розвиток подій в Україні. Чи дивуватись, що український читач хапає російську книжку та періодик, коли вони йому більш по душі? Українська література потопає у віршуванні, а українська мова навіть у „Літературній Україні" поклоняється далі російщині. Ось нині вичитав у ній про „Хемінґвея" та „хол" (де ледве дорозумився, що мова про англійське „Holl".)

Рефлексії на тлі боротьби палестинців за їхнє самовизначення — це нагода вказати на силу культурного поневолення і труднощів визволитись із нього. Легше буде палестинцям добути їхню самостійність, чим українцям утвердити повну окремішність від Москви. Тож Україні не думати про нуклеарну чи інші фізичні заходи, як захист проти аґресії з півночі, а зосередити всю увагу на відірвання від Росії української душі. Як це здійснити? Не питайте мене, бо обсервую Україну здалека. На всякий випадок не треба позбуватись в ім'я „єдности Церкви і народу" тих духових вартостей, які Галичина виплекала за час її відірвання від російського Сходу. Болячі це справи, але час на них звернути увагу, і говорити про них повсякденно, бо вони рішають про життя і смерть нації.

Про самовизначення націй рішають у сьогоднішньому світі її культурні вальори і культурна окремішність. Це мусимо собі чітко усвідомити і не жити ілюзіями про евентуальні збройні засоби. Реальні ці заходи, що сперті на яскравих культурних окремішностях як у Боснії, і напевно будуть успішними, коли ведуться навіть жбурлянням каміння, як у Палестині.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Богдан Марків

Микола Сук концертує у Коннектикат

У престижевій школі Човт Розмері Голл, а докладніше в її знаменитому Центрі мистецтва ім. Пола Меллона у Віллінґфорді, із серії визначних мистців — відбувся 14-го квітня концерт піяніста Миколи Сука. Він уродженець Києва, де й почав свою освіту у спеціяльній музичній школі, а дальші студії завершив докторатом у Московській консерваторії в 1971 році. Того ж самого року брав він участь в конкурсі піяністів ім. Ліста, а в наступному році у конкурсі ім. Бели Бартока. В обох конкурсах отримав перші місця, цим здобуваючи міжнародне визнання.

Його речитальна програма, складена за хронологічним порядком, включала три одночастинні сонати італійського композитора Доменіко Скарлятті (1685—1757), а саме чч.5, 23, 104. Скарлятті увів у свою інструментальну музику багато нових технічних засобів як репетиційні ноти, перехрещення рук на клявіятурі, подвійні ноти у пасажах тощо.

Сук виконав їх з чіткою артикуляцією, елеґантно тінюючи кожну фразу. Він грає радше у тихішій динамічній скалі. Це надає його грі інтимного характеру, в якому піяніст мав змогу показати більшу кількість відтінків піяно.

„Місячна Соната" Бетовена, у такій динамічній скалі звучала по-новому, що видно було в її другій частині. Зновуж третя частина — „Престо", своїми висхідними пасажами нагадувала зловісний гул далекої бурі.

На чергу прийшли твори мадярських композиторів Бартока та Ліста, які до певної міри є візитною картою нашого мистця. У програмі були три „Бурлески" Бартока, виконані з такою перлистою легкістю і делікатністю, що гумор вбудований у ті фортепіянові п'єси блистів самоцвітами.

У другій частині програми ми почули три „Мадярські Рапсодії" чч. 11, 12 і 13 Франца Ліста, композитора, що у своїх творах розвинув техніку фортепіянової гри до вершин. А в рапсодіях композитор щедро використав циганську музику, яка в його майстерній обробці заблистіла на концертовій естраді.

Виконання рапсодій Суком було вершинне, ширина його технічних спроможностей заворожувала, а культура їх подачі надала музиці свіжого поетичного виразу. Захоплена публіка довготривалими оплесками спонукала виконавця до наддатку.

Любов Дмитришин-Часто

На Поліссі тиша...

Попід берегами, в Прип'яті дзвінкії,
Тиша в воді гасить мрії голубії.
Мрії були ясні, мрії знамениті:
Тут ростимуть діти, росами умиті.
Хлопці візьмуть силу від дубів кремезних,
А дівчата вроду — від Мавок чудесних.
Та прийшла в Полісся лихая година,
Смарагдові шати накрила руїна.
В ядерному полі вигибають квіти,
І, як цвіт той, никнуть українські діти.
Не візьмуть вже силу від дубів кремезних,
А дівчата вроди — від Мавок чудесних.
На Поліссі тиша, у задумі хати,
Відлетіли мрії, мов птахи крилаті...

Валентина Юрченко

Опромінені мужністю

„Київська кіно-студія випустила фільм-трилогію, правдиво насвітлюючи чорнобильську катастрофу та її наслідки".
(З повідомлень преси)

Вже звучать голоси приглушено
Світової байдужої мідії,
Та живе атомова трагедія
В українськім народі незрушено.

І вертають думки в скорботі
До страшного, пекельного жнива,
Закипаючи болем і гнівом,
Що його притлумити годі.

Та ж здушити те горе не сила, —
Чи вгамують той плач цвинтарі?
Родять діток слабих матері
І зросли тисячами могили...

Правдо, де ти? Тебе закатовано,
Біль нелюдський брехнею повитий, —
Глушить правду червоний неситий,
Бо життя мільйонів сплюндровано.

Та вже голос народу неспинений
І до правди поріг переступлено,
Бо за ціну важку її куплено,—
Нарід мужністю опромінений.

Із Чорнобиля, з радіяції
Накотилась безодня туги...
Земле рідна! Безмежжя наруги
Гнівом праведним скроплює націю.

12-го січня 1989 року

Н. І. Пазуняк

О. ОЛЬЖИЧ І СУЧАСНІСТЬ

Держава не твориться в будуччині,
Держава будується нині.

О. Ольжич

I

Проминуло п'ятдесят років від трагічної смерти О. Ольжича — д-ра Олега Кандиби. Увесь цей 1994 рік присвячений його світлій пам'яті.

Багато чесних відданих патріотів загинуло з рук одного чи іншого окупанта у ті трагічні дні, місяці, роки, від 1940—1944 років і після тих років війни. Кожний з них — убитих чи закатованих — вповні заслуговує на глибокий жаль за молодим життям, на пошану — величання. Тож чому із них, а їх тисячі, вибираємо саме Ольжича для особливих відзначень?

Відповімо коротким ствердженням, як і його тверді і лаконічні вірші: О. Ольжич — це вияв епохи української духовости, нової епохи із складністю усіх відтінків, із гармонійністю їх, а заразом із силою, що спроможна була перебудувати в державних мужів тих, що увійшли в його світляну орбіту. Не всі, на жаль, почули його голос — поета і духового трибуна, не всі збагнули, яка їх повинність. Та і тих, що почули, леґіон...

Олег Кандиба — нащадок давнього козацького роду, а ті роди передавали відчуття гідности і хоробрости з роду в рід. Був Олег вдумливим юнаком, що виростав у атмосфері культурної родини. В юнацькому віці покинув Олег Кандиба свою рідну землю — свій Житомир і Київ, звідки довелось йому податися на еміґрацію після програної боротьби за збереження української самостійної держави.

Свою дбайливу освіту закінчив уже в Чехії у Карловому університеті 1930 року докторатом, у 23 роки свого життя! Головним предметом його студій була археологія, що стала для нього засобом глибинного пізнання основ життя людини, а зокрема його нації — автохтона на українській землі: від палеоліту, через неоліт (енеоліт) — трипілля, скитську добу аж до підмурівків історичних часів нової ери. Він проводив розкопки і сприймав знахідки як живих свідків прапредків української нації. Дослідник писав наукові розвідки і публікував. Це був вияв інтелекту Олега Кандиби в дії.

Олег Кандиба, під псевдонімом О. Ольжич, виявив водночас себе як особливо талановитий поет. Напевно, була тут і спадкова причиновість. Адже батько його — О. Олесь був визначним поетом у часи українського державного відродження. Його поетичне слово і пісня на його слова були у всіх на устах: „Яка краса відродження країни!" або „Живи, Україно, живи для краси..." У О. Олеся переважав, одначе, ліризм доби раннього модернізму, тоді, коли Ольжич був поетом національного героїзму. Його поетичне слово було на високих реґістрах звучання, а чіткість образу — немов вирита скульптором в мармурі. Різнився він від батька-поета своїм нововиробленим ориґінальним стилем лаконічного вислову, бойовою настановою, рішучістю й чіткістю афоризмів, зображенням засобів сили, а через силу краси звитяги.

Здавалося б, кабінетна праця історика-археолога чи навіть дослідника на „площадках" археологічних розкопок, суперечила надхненній творчості поета. Так, одначе, не було. Ускладнена різними аспектами тиску особистість Ольжича, включно з його заглибленістю в археології й історії, виринала як неповторна цілість, а у цій цілісності була віддзеркалена гармонійність дослідника і поета.

Виявлений у його поезії той творчий порив нової краси, висліди якого вміщає в собі грецький термін калькаґатії — поєднання Краси, Добра і Правди.

Творчість із тематики прадавнини рідного краю не входила, однак, в колізію з б'ючким процесом його сучасности. Погляд поета не завмер десь у сивій давнині. Вона тільки ожила під його пером. Стильос не притемнив обрисів меча. Сучасність вимагала дії — підготови до нового великого зриву нації. Цю конечність відчував Ольжич своїм глибоким інтелектом аналітика, а заразом характером людини чину, мужа із козацького роду. Його істота включилася у такт доби. Тож приступив Ольжич до дії в сфері наково-популярної творчости, до підготови освітніх і усвідомних матеріялів для ширшого загалу, зокрема для молоді, щоб приблизити до них Україну, немов коштовний многогранний образ діяманту з усім його блиском, приблизити до тих, що десятиліттями та й століттями перебували в чужому духовому полоні, для того, щоб дізнались вони — хто ж вони і за які ідеали повинні боротись. Ця високої кляси усвідомна дія втілилася саме в культурно-освітню референтуру Організації Українських Націоналістів (ОУН). Це був його духовий меч, а радше одно лезо його меча, а меч український двосічний.

Для здійснення гостроти і дії оцього духового леза меча включив Ольжич до своєї референтури світлі уми молодих, ще тоді сповнених сил і знання завзятців. Між ними були: Кость Мельник, Михайло Бажанський, Олег Лащенко, Михайло Михалевич, згодом Олег Штуль-Жданович, інші. Праця кипіла і давала висліди. Був це його перший прецінний дар Україні.

(Закінчення буде)

Амбасадором...

(Закінчення зі стор. 1)

Ніна у Президента Л. Кравчука.

Побувала вона також у сільських школах, де, як розповідала, знання української мови куди краще як у школах Києва. Там могла вона разом з дітьми співати пісень, які знає та щиро поговорити.

Під опікою окремої провідниці, що була весь час із родиною Ніни, вони оглянули Київ, його музеї, бували в Оперному театрі та постійно були в осередку уваги.

Як розповідає нам мати Ніни, Леся, майже не було радієвих чи телевізійних новинок у тих пропам'ятних днях, щоб не було там сказано про відвідини малого амбасадора. Були передані в телевізії та радіо точно її відвідини у Президента, її привітання та причину такого гарного перебування в столиці України. Про поїздку Ніни в Україну передавали також в американській телевізії, а директорка школи св. Івана, Сестра Марія поінформувала про поїздку у шкільному бюлетені.

Ніна зі своїми батьками відвідали в Києві також американського амбасадора Вілляма Міллера, який дуже цікавився гостиною.

Розповідаючи про ці вимкові відвідини в Україні і Ніна, і її мати підкреслюють небуденність тих сімох днів, що проминули немов казка. Коли питаємося Ніни що її найбільше залишилося в пам'яті, то без затримки відповідає, що гостина у Л. Кравчука і балет у театрі. Вона із жалем стверджує, що надто мало залишили її часу перебувати з однолітками.

Але така вже доля амбасадорів кожного віку, що їм не стає часу на приватне життя...

Ми певні, однак, що ці відвідини у Президента України залишаться Ніні чіткою картиною-спомином на ціле життя.

І тепер, коли проминуло вже доволі багато часу від цих відвідин у Києві, Ніна, коли розповідає про них, усміхається радісно, а очі світять особливим вогнем.

Відбулися...

(Закінчення зі стор. 1)

покійного Осипа Дячишина), секретарка — Віра Баніт, касир — Богданна Дубас, організаційний референт і делегатка до КУК — Олександра Дольницька, друга делегатка до КУК — Ольга Кучарська, референт преси й член Контрольної комісії — Адольф Гладилович, вільні члени Управи — Олександер Кіцак і Олена Мандрик, голова Контрольної комісії — Микола Андрухів і член Контрольної комісії — Осип Винницький.

Заступник головного предсідника УНСоюзу Глорія Пашен сказала, що їй дуже приємно, що могла перший раз приїхати до Монтреалю і бути на Загальних зборах Округи. В своєму цікавому слові вона спершу докладно пояснила дані про працю УНСоюзу та його Монтреальської Округи в 1993 році (копії листків з цими данимидіктали учасники зборів). Між іншим, вона звернула увагу на факт, що в тому році пересічна сума забезпечення становила 9,580 дол. на особу. Це знаменита сума, вона сказала, бо колись наші люди забезпечувалися звичайно на 500 до 1,000 дол., а коли хтось забезпечувався на 2,000 дол., то вважалося, що це вже дуже багато. Г. Пашен склала щиру подяку трьом секретаркам відділів — О. Дольницькій, Т. Мороз і В. Баніт за їхні гарні організаційні досягнення в 1993 році: виконання на 73% призначеної Окрузі квоти придбання УНСоюзові 33-ох нових членів, які забезпечилися на загальну суму 234,000 дол. (пересічно 7,091 дол. на особу). Вона поінформувала присутніх про велику допомогу УНСоюзу України в ділянці культури й освіти (стипендії студентам, організування курсів англійської мови в Україні тощо) та про недалеку 33-тю Конвенцію, на якій будуть схвалені зміни статуту і правильник УНСоюзу.

Після слова заступниці головного предсідника учасники зборів обговорювали різні проблеми, які вони мають у своїй організаційній праці. На всі питання, з якими вони зверталися до Г. Пашен, діставали від неї вичерпні відповіді.

Гарною несподіванкою на зборах було відзначення секретарки 434-го пластового Відділу Оксесандри Дольницької почесною грамотою УНСоюзу. Г. Пашен розповіла про заслуги О. Дольницької в організаційній праці для УНСоюзу і української громади (Конгрес Українців Канади, Пласт, „Рідна Школа" і Суспільна Служба Українців Монтреалю та Комісія Фонду „Поміч Україні", якої була основоположником) та вручила їй почесну грамоту такого змісту: „П. Олександрі Дольницькій як одній з фіналістів конкурсу на звання Братський Союзовець 1993 року та за віддану і жертвенну працю для добра членів УНСоюзу, громади та українського народу".

ПОМИЛКА У ПРІЗВИЩІ

У статті Марії Гарасимович-Олинець п. з. „Моя перша зустріч з Україною" („Свобода", 8-го квітня ц. р. ч. 66) треба читати: „Цей замок збудував в XIV сторіччі останній Галицько-Волинський князь Юрій II Тройденович та відновив польський король Ян Собєський в XVII сторіччі". — Ред.

Фестиваль в Ню Джерзі матиме різноманітну програму

Голмдел, Н. Дж. — Тут у суботу, 18-го червня, від год. 9-ої ранку до 6:30 вечора в Ґарден Стейт Артс Центрі проходитиме Український фестиваль. Мистецька програма на сцені — від год. 3:30 до 6:30 вечора. Виступлять: інструментальний ансамбль „Черес", співак і композитор з України Павло Дворський у супроводі (Тріо Олеся Кузишина), вокально-інструментальний ансамбль „Фата Моргана", танцювальний ансамбль „Вогонь" з Едмонтону, Канада, танцювальний ансамбль з Філядельфії „Волошки", гуморист з Канади Ростислав Василенко. Конферансьє — Іриней Коваль.

Крім того, відбудуться програма під відкритим небом, спортовий турнір, продаж мистецьких речей і українських страв.

О год. 10-ій вечора — забава в готелі Рамада, Іст Гановер, Н. Дж. Гратимуть „Фата Моргана", Тріо Олеся Кузишина, „Темпо". У справі інформацій слід звертатися до Ярослава Іваховa (908) 369-5164 до год. 9-ої вечора.

В АМЕРИЦІ

ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО заборону деяких родів автоматичної зброї натрапляє на труднощі у Палаті Репрезентантів. Не зважаючи на переконування працівників Білого Дому поодиноких осіб у Палаті Репрезентантів, є замало голосів щоб цей законопроєкт став частиною протизлочинного закону. Урядовці Білого Дому твердять, що запізно Президент і його дорадники взялися за пропагування цього законопроєкту.

ФУНДАЦІЯ РОБЕРТ ВУД ДЖАНСОН, одна із провідних благодійних установ, закупила дві години часу від год. 9—11 увечорі у телевізійної мережі Ен-Бі-Сі, щоб пропагувати справу загального пляну охорони здоров'я. Програму заплановано на вівторок, 21-го червня. За дві години заплачено 2.5 міл. дол. та додатково 1 міл. для оголошення та розповсюдження вісток про згадану програму.

УРЯД СІНҐАПУРУ повідомив свого президента Онг Тенг Чіонґа про те, щоб зменшити до чотирьох ударів тростиною кару американського юнака за вандалізм автомобілів. Базуючись на своїх близьких стосунках із ЗСА, кабінет Сінгапуру вирішив запропонувати зменшити покарання тростиною на два удари Майклові Фей. В урядовій заяві з цього приводу підкреслюється особисте зацікавлення цією справою президента Билла Клінтона. „Відкинути цілком його звернення було б виказом непошани до Президента та тиску на нього зі сторони громадськости ЗСА інтервеньювати в цій спірній справі", — сказано в заяві.

НОВИЙ ГОЛОВНИЙ адмірал Морської фльоти ЗСА Джеремі Бурда, перебравши тому 10 днів керівництво від адмірала Френка Келсо, який був пов'язаний із скандалом Тейлгук у Ляс Веґас у 1991 році, сказав, що приспішить введення в життя нових плянів щодо включення жінок на різних посиціях у структурі Морської фльоти ЗСА. Одначе він відразу застеріг, що робитиме це повільно. Крім того він сказав, що почне посилення набору жінок у ряди Моської фльоти ЗСА.

XIX семінар хорових диригентів

Як і минулими роками, Українське Музичне Товариство Альберти організує вже XIX семінар хорових диригентів, який відбудеться в Едмонтоні 7—21-го серпня ц. р. в приміщенні Інституту св. Івана.

Музична творчість нашого народу відзначається багатством і різноманітністю видів, жанрів, форм. Та чи не найбільш популярним серед них як за значенням, так і за поширенням було і далі є хорове мистецтво. Сягає воно незапам'ятних часів гуртового багатоголосного співу, який завжди був невід'ємною частиною побуту нашого народу.

Цю любов і прив'язання до хорового співу привезли із собою наші піонери на місце нового поселення, і хоровий спів знайшов важливе і відповідальне місце у нашому сучасному побуті. Молоді, музично освідчені і обдаровані диригенти стають керівниками наших хорів, і для них є дуже важливо ознайомитися з питомими прикметами української хорової музики. Це обізнання з українською хоровою музикою можна набути на наших хорових семінарах, про що вони з вдячністю згадують під час кінцевої дискусії, де висловлюють свої спостереження, думки й нові ідеї. Багато диригентів повертаються кілька разів на семінар, бо тяглість та послідовність програми навчання дає можливість кожного року збагатити своє музичне хорове знання. Тому Українське Музичне Товариство Альберти старається продовжувати організовувати ці семінари, поки є зацікавлення семінарною програмою.

Як і минулими роками, головним викладачем та відповідальним за програму навчання є маестро Володимир Колесник, йому до помочі є диригенти — знавці окремих ділянок музики та хорового мистецтва. Цьогорічна програма навчання включає такі теми: „Культура мови у співі" — вимова голосних та приголосних, особливості дикції у співі; „Керування церковним хором" — побудова та інтерпретація Літургії, репертуар літургійних пісень, практичні поради диригентам церковних хорів у провадженні Літургії, підбору церковного матеріялу; „Робота диригента над партитурою" — теоретична, та художньо-виконавська аналіза хорових партитур; „Вокал" — голосовий апарат та принципи співацького голосоутворення; „Хорознавство" — хор і хорові партії, хоровий стрій та ансамбль, нюанси, фразування; „Українська хорова музика" — народна пісня у творчості композиторів України та поза межами її, обробки народних пісень, використання народного мелосу в оригінальних творах, прослуховування зразків хорової музики; „Техніка диригування", групові та індивідуальні заняття, інтерпретація — основні принципи, про природні зв'язки музики і диригентських рухів.

Під час семінару працює семінарний хор, який складається з семінаристів та хористів різних едмонтонських хорів — це лябораторія, з якою кожний семінарист має нагоду працювати над вивченням нового репертуару та практичним диригуванням. Кожного року учасники вивчають близько 10 нових творів різних жанрів. Семінаристи мають нагоду працювати над творами великої форми, над якими працюють під час своїх індивідуальних занять з двома піяністами. На закінчення семінару відбувається „Вечір диригентів" — концерт, на якому кожний семінарист диригує одним твором. Цей концерт є відкритий для загальної публіки, який став очікуваною імпрезою багатьох прихильників нашої музики, де можна почути нові твори та подивляти різноманітність підходу диригентського мистецтва.

Українське Музичне Товариство Альберти звертається до наших громадських та церковних громад заохотити своїх диригентів та допомогти їм фінансово взяти участь у цьорічному хоровому семінарі.

За точнішими інформаціями звертайтеся до: Ukrainian Choral Conductors Seminar, 11728-97 Street, Edmonton, Alberta, T5G 1Y2 Canaga. Tel.: (403) 474-9774; (403) 457-5136.

Марія Дитиняк

Річні першенства УСЦАК

Теніс

2—3—4-го липня 1994 р. УСЦАК — Делеґатура-Схід на Союзівці.

2—3—4—5-го вересня ц.р. УСЦАК на Союзівці

Плавання

3-го вересня ц.р. першенства УСЦАК на Союзівці

Відбиванка

28-го травня ц.р. в спортовій залі Скарборо коледжу, університет в Торонто, Канада. Турнір організує Провід УСЦАК — Делеґатура на Канаду при участі СТ „Україна" Торонто. Зголошення і реєстр змагунів треба висилати перед 12-им травня ц.р. на адресу: Ukrainian Sports Federation (Canadian Branch), 3836 Bloor Str. West, Etobicoke, Ont., M9B 1L1, Canada.

УСК Ню Йорк — Айнтрахт СК — 3:1

У неділю, 10-го квітня, пройшла II рунда розгривок весняного футбольного сезону за чемпіонат II дивізії Космополітальної Ліґи Ню Йорку, в якій змагалися перша й резервова дружини УСК і обидві здобули по дві точки.

Суперниками наших футболістів були дружини німецького клюбу Айнтрахт. В передзмагу резервова дружина УСК перемогла резервістів суперників вислідом 5:2. Вдало провела зустріч з німецькими футболістами I дружина, яка виграла 3:1. Вже до перерви УСК провадив 2:0, що його в 15-ій хвилині здобув новий центровий Л. Разафійо з карного стрілу і в 36-ій хвилині Р. Плісак.

В другій половині футболісти Айнтрахту виявили більше завзяття і провели кілька продуманих контратак, одну з яких закінчили успіхом, здобувши, як пізніше виявилося, свого почесного ґоля змагань. У кінцевій фазі тієї зустрічі футболісти УСК перейняли ініціятиву в грі, завдяки чому „новобранець" Розафійо відзначив свій дебют другим ґолем з гарної акції Лусовича, яким остаточно устійнив вислід зустрічі 3:1. Склад УСК: Макс, Раміро, Бані , Плісак, Ясіне, Назлії, С. Коваленко, Люсійо, Фадім, Розафійо, Лусович, Каревич, Брасяк, Чекіньо. Провідник і тренер С. Коваленко.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

Відбиванкарі „Ч. Січі" — учасники турніру „АА"

В суботу, 9-го квітня, чоловіча відбиванкова дружина „Ч. Січі" взяла участь в черговому офіційному турнірі Відбиванкової Асоціяції ЗСА, округа Ґарден-Емпаєр, в якому цим разом змагалися „АА"-клясові клюби.

Ігри звітового турніру пройшли у Воррені, Н.Джерзі. Висліди змагань „Ч. Січі":

„Ч. Січ" — Берґен ВК — 15:0, 13:15

„Ч. Січ" — Довнстейт ВК — 13:15, 15:12

„Ч. Січ" — Воррен ВК — 15:9, 15:11

„Ч. Січ" — Істерн Атлетік — 12:15, 15:9

Після цих змагань „січовики" ввійшли до чвертьфіналу турніру, в якому в зустрічі з сильним клюбом А-С Іст зазнали поразки 9:15, 10:15 і цим самим були еліміновані від дальших ігор. Склад „Ч. Січі": О. Гладкий (провідник), А. Стасюк, М. Завадівський, В. Кравець, Р. Кош, Б. Полянський, А. Пенцак, Б. Іваськів, М. Дулин.

„Ч. Січ" (Юнаки 18) — Керні „Тістл" (Юнаки — 18) — 2:3

„Ч. Січ" (Юнаки — 18) — Берґен „Блю Гокс" (Юнаки — 18) — 3:0

Цими двома футбольними змаганнями, що відбулися 8-го і 10-го квітня ц.р. на виїздах, юнацька дружина „Ч. Січі" розпочала весняну рунду розгривок за чемпіонат своєї дивізії в лізі Норден Кавнті. В першій зустрічі в Керні з місцевим клюбом „Тістл" юні „січовики" були цілком рівнорядними партнерами господарів і все таки програли вислідом 2:3. Ґолі для „Ч. Січі" здобули Льопез і Нівес.

У неділю, 10 квітня, „Ч. Січ" їздила до Берґену, де зустріла місцеву юнацьку дружину „Блю Гокс". Цим разом наші юнаки повністю виконали змагові вказівки свого тренера І. Чупенка і заслужено перемогли своїх однолітків вислідом 3:0.

Переможні ґолі для „Ч. Січі" здобули: Нівес, Брожина, Льопез. Крім них у складі дружини виступають: Бріско, Керол-Викалюк, Дельман, Колодій, Лянґе-Вацлавський, Х. Малічишин, М. Малічишин, Мандзій, Макена, Вислоцький, Равриш, Магер. Провідник — О. Колодій, тренер — І. Чупенко.

Молодші юнаки розпочали свої виступи в дивізії 15-річних ремісом 4:4, який осягнули на виїзді з клюбом „Авіейторс".

Спортова Школа „Ч. Січі" — 1994

Розпочалася реєстрація до цьогорічної Спортової Школи „Ч. Січі", яка, як відомо, відзначає свій 25-річний ювілей. Як і минулими роками, на чотиритижневий вишкіл з копаного м'яча, відбиванки, тенісу і плавання можуть вписуватися юначки і юнаки віком 6 —18 років. Можна брати участь в одному або більше тижнях, починаючи від неділі, 24-го липня ц.р. Вишкіл закінчується в суботу, 20-го серпня. Традиційно Провід Спортової Школи „Ч. Січі" приймає на вишкіл юнацтво з різних Стейтів Америки, а також з Канади. В минулому році були учасники з Німеччини і України. Провід Спортової Школи заохочує діючі українські спортові осередки вислати на цей заавансований вишкіл своє юнацтво і цим самим зміцнити майбутнє своїх спортових ланок. У цьогорічному інструкторському складі Спортової Школи „Ч. Січі" знову працюватимуть визначні фахівці: у копаному м'ячі — Ігор Чупенко, він же технічний директор вишколу, Володимир Ковальов — викладач з Київського державного інституту фізичної культури, В. Барань і Е. Колб, визначні тренери тенісу з Ужгороду та ряд інших інструкторів плавання, відбиванки зі ЗСА і України. По аплікації треба писати: Ukrainian Sitch Sports School, 680 Sanford Ave., Newark, N.J. 07106.

І Дерюгіна про українську художню гімнастику

Недавно кореспондентка „Спортивної Газети" Людмила Мовчан провела інтерв'ю з відомою багатократною чемпіонкою колишнього СССР, України, Европи і світу, тепер тренеркою художньої гімнастики Іриною Дерюгіною. Подаємо цікавіші уривки з цього інтерв'ю.

— Ірино, а який буде нинішній сезон для наших гімнасток?

— Сказати, що він буде особливий, я не можу. Рік бо не олімпійський. Минулого сезону українська національна збірна вдало виступила на чемпіонатах Европи та світу. Катерина Серебрянська, Олена Вітриченко й Олена Шумська — це наша еліта. Підростає й перспективна зміна. Попова, Стадник, Тогунська, Ковальчук, Камлик — це далеко неповний список українських олімпійських надій. Щоправда, акцентувати сьогодні на тому, що ці спортсменки виграють великі змагання, я не можу. Але з упевненістю заявляю, що в них велике спортове майбутнє. Їхня підготовка до Олімпіяди 1996 року розплянована по місяцях і в кожної — індивідуальний графік роботи.

— Як ся має всесвітньовідома „Школа Дерюгіних"? Чула, що постійно вирішуєте якісь проблеми, долаєте перешкоди...

— А в кого їх немає? Втім, і це приємно відзначити, в нашій школі тепер багато гімнасток з усієї України. Адже ми маємо можливості проводити щоденні дворазові тренування. Штат невеликий, але всі працюють з повною віддачею. Ніхто не зважає на власний час, треба працювати — значить треба. Чи не правда, такі фрази звучать незвично у наш „ринковий час"? Тим більше, що заробітня плата у тренерів і адміністрації „Школи Дерюгіних" мізерна, на ці копійки ми не можемо знайти хореографа, котрий щодня від 8-ої ранку по дві години проводив би зайняття. Почують про півмільйона заробітної платні і швидко відмовляються. Тому хореографію беру на себе я або Альбіна Миколаївна (мати Ірини. — О.Т.). Взагалі увесь творчий процес підготовки гімнасток ведемо ми. І на всьому прагнемо зекономити кошти. Зокрема, на постановці композицій. Судіть самі, кожній гімнастці щосезону потрібно 5 композицій, а скільки таких спортсменок у збірній і нашій школі...

— А які перспективи?

— Вважаю, що збірна України уклала вигідний контракт з фірмою „Рібок" до 1996 року. Які переваги маємо? Нарешті на серйозному рівні вирішувалися проблеми з одностроями й інвентарем для збірних України. Нехай ми покищо маємо обмежену кількість усього цього, але це тільки перший крок у нашій співпраці...

— Ірино, зараз чимало провідних тренерів України поспішають укладати вигідні контракти на роботу за рубежем. А як ти?

— Я вже виросла з цього віку. В мене немає амбіцій: будь-що працювати за кордоном. Мені цікаво тут. У нас прекрасні гімнастки, з великим майбутнім. Тільки треба допомогти їм зростати. З ними я дістаю моральне задоволення, хоча й не одержую за цю роботу платню. Головне для мене, щоб в Україні художня гімнастика не занепала!

— Ірино, розкажи, будь ласка, трохи про свою сім'ю.

— Олег (Олег Блохін, колишній славний футболіст Київського „Динамо", тепер тренер на контракті в Салоніках, Греція. — О.Т.) у Салоніках. Ірина вчиться в англійському коледжі в Атенах. Я тут. За першої нагоди, хоча це буває не часто, літаю до них. Дуже за ними скучаю. Ітинка добре вчиться. Займається ще й французькою та грецькою мовами, гарно танцює. Досягла певних успіхів у великому тенісі...

Ірина теж підкреслила, що Олег Блохін радо повернув би до Києва, але для нього Київ — це місцевий футбольний клюб „Динамо", однак його досі не запрошували на позицію тренера...

Подав О. Твардовський

Як уже інформовано, 24—28-го березня у Вінніпеґу, Канада, відбулися відбиванкові жіночі змагання, в яких взяли участь дружини України, ЗСА, Канади і Китаю. Українська відбиванкова дружина здобула бронзові нагороди, зайнявши третє місце.

АДМІНІСТРАЦІЯ ВИДАНЬ

„СВОБОДИ" і „УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА"

ВІДДІЛ ОГОЛОШЕНЬ

повідомляє, що згідно з рішенням ГОЛОВНОЇ ЕКЗЕКУТИВИ УНС від

1-го ТРАВНЯ 1994 РОКУ

оплати за оголошення є підвищені

SVOBODA
Established 1893
- Oldest and foremost Ukrainian-language daily in the United States
- Published daily, except Sundays, Mondays and holidays

THE UKRAINIAN WEEKLY
Established 1933
- English-language weekly newspaper offering a Ukrainian perspective on the news
- Published Sundays

PUBLISHED BY THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302 ■ (201) 434 0237 ■

RATE CARD
BEST MEDIUM TO REACH ALL UKRAINIANS
IN THE UNITED STATES OF AMERICA AND CANADA.

Advertising Contract

with „SVOBODA" — Ukrainian Daily ☐
with THE UKRAINIAN WEEKLY ☐

1-9 ads .... $12.00 per inch/Sc
10 or more ads ...... 20% discount
24 or more ads ...... 25% discount
52 ads .... 30% discount

Firm: ______
Address: ______
Per: ______

ADVERTISING RATES FOR
"SVOBODA" — *Ukrainian Daily*
ALL ADVERTISEMENTS MUST BE RECEIVED BY NOON THREE DAYS BEFORE PUBLICATION.
OBITUARIES ACCEPTED BY TELEPHONE DAILY UNTIL 8:30 A.M.

FULL PAGE (160")	$1,800.00	QUARTER PAGE (40")	$450.00
HALF PAGE (80")	$ 900.00	EIGHTH PAGE (20")	$230.00

1. *All General Advertising:* 1 inch, single column — $12.00
2. *Fraternal and Community Advertising:* 1 inch, single column — $ 7.50
3. *Information on Mechanical Requirements:*
   a) *Width of one column* — 1¾ inches
   b) *Length of column* — 20 inches
   c) *Columns to a page* — 8

***

THE UKRAINIAN WEEKLY *(Published in English on Sundays)*

ALL ADVERTISEMENTS MUST BE RECEIVED ONE WEEK PRIOR TO PUBLICATION. **FRIDAY NOON.**

Advertising rates for The Ukrainian Weekly:

All General Advertising — 1 inch, single column — $12.00
Fraternal and Community Advertising: — 1 inch, single column — $ 7.50

FULL PAGE (58")	$600.00	QUARTER PAGE (14½")	$165.00
HALF PAGE (29")	$310.00	EIGHTH PAGE (7¼")	$ 85.00

FOUR-PAGE CENTERFOLD PULLOUT — $2,900.00

a) Width of one column — 2 5/16 inches
b) Length of one column — 14½ inches
c) Columns to a page — 4

ALL ADVERTISEMENTS ARE SUBJECT TO APPROVAL

Photo reproduction: a) single column — $ 9.60; b) double column — $12.00; c) triple column — $12.40

NOTE:
1. A 50% deposit is to accompany the text of the advertisement.
2. **All advertising correspondence should be directed to Mrs. Maria Szeparowycz, advertising manager.**
3. Kindly make checks payable to Svoboda or The Ukrainian Weekly.

